

wijziging VLAREM II inzake grondwater

Besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de wijziging van de achtergrondniveaus, drempelwaarden en milieukwantiteitscriteria

| | |
|---------------------------|---|
| Datum van goedkeuring | 1 april 2016 |
| Volgnummer | 2016 007 |
| Coördinator + e-mailadres | Ir. Dirk Uyttendaele, dirk.uyttendaele@minaraad.be |

Inhoud

| | |
|--|-----------|
| Krachtlijnen | 3 |
| Procesbeschrijving..... | 4 |
| Dossierbeschrijving | 5 |
| 1.1 Beoordeling van de chemische toestand van een grondwaterlichaam | 5 |
| 1.2 Beoordeling van de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam | 7 |
| Aanbevelingen | 8 |
| 1.3 Algemeen | 8 |
| 1.4 Specifiek | 9 |
| 1.4.1 <i>Omzetting RL 2014/80/EU.....</i> | <i>9</i> |
| 1.4.2 <i>Wijziging achtergrondniveaus en drempelwaarden</i> | <i>9</i> |
| 1.4.3 <i>Toevoegen criterium goede kwantitatieve grondwatertoestand</i> | <i>12</i> |
| Lijst van afbeeldingen..... | 14 |
| Referentielijst | 15 |
| Bijlagen | 16 |

Krachtlijnen

De voorgestelde wijziging van bijlage 2.4.1. van VLAREM II aangaande milieukwaliteits- en milieukwantiteitsnormen voor grondwater betreffen twee belangrijke aspecten. Deze zijn de beoordeling van de chemische toestand van een grondwaterlichaam en de beoordeling van de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam.

De Raad stelt dat deze aanpassingen van VLAREM II reeds waren aangekondigd in de ontwerpen van de stroomgebiedbeheerplannen. Over de beoordeling van de chemische toestand stelt de Nota aan de Vlaamse Regering dat de impact beperkt zal zijn. En aangezien de beoordeling van de kwantitatieve toestand in de stroomgebiedbeheerplannen gebaseerd was op de principes die in het besluit zijn opgenomen, is er op dat vlak geen effect op de beoordeling. De Raad vindt het ook goed dat de ad-hoc aanpak wettelijk verankerd wordt en dat de voorstellen nogmaals maatschappelijk afgetoetst worden.

De nieuwe beoordelingsprocedure op basis van het BRIDGE-project leidt tot meer transparantie tegenover de methode met het *expert-judgement*. De Raad vraagt om eventuele verschillen die zouden vastgesteld worden, ook te publiceren. Hij vraagt ook om de achtergrondniveaus verder te verfijnen naarmate meer data beschikbaar zullen zijn.

Voor grensoverschrijdende watervoerende lagen vraagt de Raad om de achtergrondniveaus zoveel mogelijk te bepalen op basis van gezamenlijke datasets.

Ten slotte wijst hij er op dat de wijziging nog geen invulling geeft aan de definitie van goede chemische toestand zoals gesteld in bijlage V van de Kaderrichtlijn water. Hij vraagt dat daarvoor initiatief wordt genomen.

De Raad vindt de aanvulling van de beoordeling van de grondwaterkwantiteitstoestand met een criterium dat rekening houdt met het effect op aanpalende grondwaterlichamen feitelijk relevant en correct in aanpak.

Ook hier wijst de Raad op het grensoverschrijdende aspect wanneer de schadelijke activiteit en de effecten daarvan bij verschillende aangrenzende landen of regio's gesitueerd zijn. Daarom pleit hij voor de afstemming van de criteria tussen de verschillende Europese lidstaten en in het bijzonder bij de partners van ISC en IMC.

Procesbeschrijving

| | |
|--------------------------------|--|
| Datum adviesvraag | 18 maart 2016 |
| Naam adviesvrager + functie | Joke Schauvliege Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw |
| Rechtsgrond van de adviesvraag | DABM, Artikel 2.2.2. |
| Adviestermijn | 10 werkdagen |
| Samenwerking | Geen |
| Overlegcommissie | WCMH |
| Vergaderingen: soort + datum | 25 februari, 3, 10 en 24 maart 2016 |

De Minaraad ontving de adviesvraag op 18 maart 2016 met een termijn van 10 werkdagen. Dit spoedadvies werd verantwoord door de hoogdringendheid van het ontwerp van besluit met het oog op de tijdige omzetting van RL 2014/80/EU tegen 11 juli 2016.

Teneinde de werkzaamheden van de Raad tijdens de spoedprocedure te bevorderen, werd een versie van het voorontwerp reeds op 15 februari 2016 medegedeeld. Tijdens de vergadering van de werkcommissie van 25 februari 2016 werd het voorontwerp toegelicht door vertegenwoordigers van de Vlaamse Milieumaatschappij.

Het ontwerp van besluit werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op 18 maart 2016. De nota aan de leden van de Vlaamse Regering bij het goedgekeurde besluit werd herschikt, geherformuleerd en aangevuld in vergelijking met de eerder meegedeelde versie.

Wegens omstandigheden werd de "schriftelijke procedure" volgens art. 3, 3 van het huishoudelijk reglement van de Minaraad toegepast. Dit advies wordt bijgevolg nog bekrachtigd op de eerstvolgende plenaire zitting van de Minaraad, die plaatsvindt op 21 april.

Dossierbeschrijving

- [1] Het dossier bestond uit:
- Fiche met uittreksel van het verslag van de vergadering van de Vlaamse Regering van 18 maart 2016, VR PV 2016/10 – punt 0032
 - Een nota aan de Vlaamse Regering, VR 2016 1803 DOC.0255/1BIS
 - Het ontwerp van besluit, VR 2016 1803 DOC.0255/2
- [2] Het ontwerp van besluit beoogt de wijziging van VLAREM II op volgende punten:
- De omzetting van de Europese Richtlijn 2014/80/EU¹;
 - De wijziging van de achtergrondniveaus en drempelwaarden voor grondwater, in artikel 2 en 3 van bijlage 2.4.1;
 - De toevoeging van een 8^{ste} criterium voor de beoordeling van de *goede kwantitatieve toestand* van het grondwater in artikel 4 van bijlage 2.4.1.

1.1 Beoordeling van de chemische toestand van een grondwaterlichaam

- [3] De aanpassing van de achtergrondniveaus en de drempelwaarden van parameters in grondwaterlichamen is gebaseerd op VLAREM II, art. 2.4.1.1, §5: *"De achtergrondniveaus en drempelwaarden zullen worden gewijzigd als dat noodzakelijk is op basis van nieuwe informatie over verontreinigende stoffen, groepen van verontreinigende stoffen of indicatoren van verontreiniging, die voortvloeit uit de analyses en beoordelingen, vermeld in artikel 60 van hetzelfde decreet, of uit de meetprogramma's, vermeld in artikel 67 van voormelde decreet."*
- [4] De stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021 stelden:
- "Voorstel tot bijsturing van de achtergrondniveaus en drempelwaarden²*
Uit de analyse van de beschikbare datasets is gebleken dat een bijsturing van de wettelijk vastgelegde achtergrondniveaus en daaraan gekoppelde drempelwaarden in de (nabije) toekomst dient te gebeuren. De huidige achtergrondniveaus zijn gebaseerd op relatief korte meetreeksen. Voor

¹ Richtlijn 2014/80/EU van de Commissie van 20 juni 2014 tot wijziging van bijlage II bij Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand, Publicatieblad van de Europese Unie, L 182, p.52-55.

² Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, CIW, p. 226 van 403.

sommige stoffen en grondwaterlichamen blijken de eerder bepaalde achtergrondniveaus te laag. Bijgevolg worden effecten van menselijke activiteiten op deze grondwaterlichamen mogelijk overschat. In een aantal gevallen is het zelfs zo, dat vastgestelde overschrijdingen, moeilijk door kunstmatig geïnduceerde processen te verklaren zijn. Voorlopig moet van de wettelijk vastgelegde achtergrondniveaus en drempelwaarden worden vertrokken voor de toestands- en trendbeoordeling. In twijfelgevallen dient expert judgement te worden toegepast om tot een verantwoorde beoordeling te komen. Met herziene achtergrondniveaus en drempelwaarden kan ten vroegste bij de SGBP 2021-2027 rekening worden gehouden."

Volgens de Nota aan de Vlaamse Regering, en zoals blijkt uit de toelichting van de VMM, beoogt de vaststelling van de nieuwe waarden in het voorliggende besluit:

- een bijsturing van de chemische toestandsbeoordeling op basis van *expert judgement* overbodig te maken;
- en de beoordelingsprocedure transparanter te maken.

De beide bronnen verwachten dat de bijsturing van de methodiek voor de statusbeoordeling slechts een beperkt effect zal hebben op het resultaat van de toestandsbeoordeling.

- [5] Bij de tussentijdse evaluatie van de stroomgebiedbeheerplannen zal de toestand van het grondwater beoordeeld worden rekening houdend met de nieuwe achtergrondniveaus. Deze zouden nauwer moeten aansluiten bij de natuurlijke toestand van het grondwaterlichaam. Het is de bedoeling om hierdoor onterechte³ "in slechte chemische toestand"-beoordelingen van een grondwaterlichaam te vermijden. Vanaf de derde generatie stroomgebiedbeheerplannen zullen de toestandsbeoordelingen in de volledige procedure rekening houden met de nieuwe achtergrondniveaus.
- [6] Er is voor geopteerd om binnen één grondwaterlichaam te werken met één enkel achtergrondniveau, hoewel dat voor sommige stoffen verschillen kunnen optreden (o.a. voor arseen en fosfaat). Dat achtergrondniveau wordt bepaald als de 90^{ste} percentiel van de grondwatersamenstelling in niet antropogeen beïnvloede filters. De achtergrondniveaus en drempelwaarden zijn uitsluitend bedoeld als criteria bij de toestand- en trendbeoordeling van de grondwaterlichamen en de opmaak van actieprogramma's

³ Als de achtergrondniveaus hoger zijn dan ingeschat, kan de beoordeling van de chemische toestand van een grondwaterlichaam als "ontoereikend" worden aangeduid. Dit is het geval wanneer het achtergrondniveau hoger is dan de grondwaterkwaliteitsnorm en dus doorslaggevend is in de beoordeling. Indien de verhoogde concentratie van een verontreinigende stof echter van nature aanwezig is, is de beoordeling onterecht "in slechte chemische toestand", gezien er geen antropogene beïnvloeding aan de basis ligt.

(cf. VLAREM II, art. 2.4.1.1). Deze achtergrondniveaus, grenswaarden en milieukwaliteitsnormen kunnen niet gebruikt worden in relatie tot het mestbeleid of ander beleid dat zich richt op de eutrofiëringsproblematiek (stikstof en fosfor) wegens verschillende benaderingen.

1.2 Beoordeling van de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam

- [7] In de stroomgebiedbeheerplannen wordt de procedure voor de beoordeling van de kwantitatieve toestand van een grondwaterlichaam uitvoerig beschreven⁴. De zeven criteria waarop de kwantitatieve toestand van een grondwater worden afgetoetst (VLAREM II, Bijlage 2.4.1, art. 4) zijn een eerste keer toegepast in het kader van de SGBP 2016-2021. Daarbij bleek dat er gespannen grondwaterlichamen zijn waar het behalen van de goede toestand volgens de zeven criteria pas mogelijk wordt door maatregelen te nemen in een aangrenzend grondwaterlichaam dat momenteel wel voldoet aan de zeven criteria. Om in dat gespannen grondwaterlichaam een goede kwantitatieve toestand te bekomen, zouden bijgevolg maatregelen opgelegd moeten worden in een of meer aangrenzende grondwaterlichamen in goede toestand. Dat is verwarrend. Om die verwarring te voorkomen werd in het SGBP II een 8^{ste} criterium toegevoegd aan de 7 criteria van VLAREM II.

Deze aanpassing van de beoordelingscriteria voor de kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen wordt nu doorgetrokken naar VLAREM II. Dat 8^{ste} criterium legt een relatie met aangrenzende grondwaterlichamen: het grondwaterlichaam kan maar in goede toestand zijn als het beheer ervan niet leidt tot het niet-behalen van de goede toestand in de aangrenzende grondwaterlichamen. Een grondwaterlichaam dat aan de zeven eerste criteria voldoet maar de oorzaak is dat de goede toestand in een ander grondwaterlichaam niet bereikt wordt, is vanaf nu in "slechte" toestand. De formulering in het ontwerp van besluit voor het 8^{ste} criterium is identiek aan de formulering in het SGBP II.

⁴ Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, p. 3.1.4.2 Grondwaterkwantiteit, p.176-178 van 403.

Aanbevelingen

1.3 Algemeen

[8] **De aanpassing van VLAREM II was voorspelbaar.** De Minaraad stelt vast dat beide aanpassingen reeds aan bod kwamen in het ontwerp van de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021. De voorgestelde wijzigingen waren bijgevolg voorspelbaar.

[9] **De impact van de wijzigingen zal beperkt zijn.** De wijziging aan de procedure voor de beoordeling van de chemische toestand van een grondwaterlichaam betreft een wijziging aangaande de methodiek. Volgens de Nota aan de leden van de Vlaamse Regering is de verwachting echter dat de impact ervan beperkt zal zijn. Bij de tussentijdse evaluatie wordt de toestand beoordeeld volgens de nieuwe uniforme methode voor het bepalen van achtergrondniveaus en drempelwaarden. Deze methode geeft bovendien invulling aan de richtsnoeren voor de vaststelling van de drempelwaarden zoals opgenomen in de Grondwaterrichtlijn.

De wijziging aan de criteria voor de beoordeling van de kwantitatieve toestand van grondwaterlichamen werd reeds toegepast in de beoordeling van de grondwaterlichamen in het kader van de SGBP II. Door deze ad-hoc beoordeling nu wettelijk te verankeren in VLAREM II zal het resultaat van de oefening niet veranderen.

[10] **Een degelijk onderbouwde procedure verankerd in wetgeving.** Bij beleidsuitvoering komen geregeld problemen tot uiting waarvoor het nodig is om op korte termijn tot een ad-hoc oplossing te komen. Als die ad-hoc oplossing bij haar toepassing grondig gemotiveerd en aanvaard wordt (cf. Stroomgebiedbeheerplannen m.b.t. het 8^{ste} criterium voor de toestandbeoordeling van grondwaterlichamen), dan vindt de Raad het positief om de problematiek op te nemen in een regelgevingsvoorstel.

[11] **Een complex dossier.** De Raad stelt vast dat het een complex dossier betreft. Mede daardoor was de toelichting door de VMM noodzakelijk voor alle partners.

[12] **Maatschappelijke advisering.** De Minaraad merkt op dat hij niet over de expertise beschikt om een oordeel te vellen om de voorgestelde achtergrondniveaus te beoordelen. Over een aantal andere aspecten kreeg hij reeds de gelegenheid om zijn mening te geven, o.a. naar aanleiding van de advisering over de ontwerp stroomgebiedbeheerplannen.

Hij benadrukt desalniettemin zijn waardering dat deze wijziging (nogmaals) voorgelegd wordt in een maatschappelijke toetsing.

1.4 Specifiek

1.4.1 Omzetting RL 2014/80/EU

- [13] De relevante delen van de richtlijn worden omgezet. In respectievelijk bijlage I en II van de Grondwaterrichtlijn 2006/118/EG (die gewijzigd werd door RL 2014/80/EU) waren al kwaliteitsnormen en drempelwaarden opgenomen voor nitraten en ammonium. Nu komen daar nitriet en totaal fosfor bij, omdat stikstof en fosfor in grondwater een aanzienlijk risico voor eutrofiëring van de bijbehorende oppervlaktewateren en de daarvan rechtstreeks afhankelijke terrestrische ecosystemen kunnen opleveren.

De wijziging van VLAREM II voor de omzetting van RL 2014/80/EU wordt gespecificeerd (art.1) en er wordt een technisch relevante aanpassing van het opschrift van bijlage 2.4.1 doorgevoerd (art.2), die evenwel vanuit maatschappelijk oogpunt geen doorslaggevende impact heeft.

1.4.2 Wijziging achtergrondniveaus en drempelwaarden

- [14] De Grondwaterrichtlijn 2006/118/EU is in Vlaanderen omgezet in bijlage 2.4.1 bij het VLAREM II, gevat in tabellen bij ieder artikel die richtwaarden opnemen die gelden als:

- Artikel 1: grondwaterkwaliteitsnormen;
- Artikel 2: achtergrondniveaus voor grondwater;
- Artikel 3: drempelwaarden voor grondwater.

De toetsing van VLAREM II aan RL 2014/80/EU geeft als resultaat dat fosfaat voorkomt in de respectievelijke tabellen bij de drie artikels. Nitriet komt enkel voor in artikel 1 omtrent grondwaterkwaliteitsnormen, onder tabel B. *Parameters voor ongewenste stoffen (0,1 mg/l NO₂⁻)*. Dat heeft voor gevolg dat voor nitriet enkel de artikels 2 en 3 moeten aangepast worden.

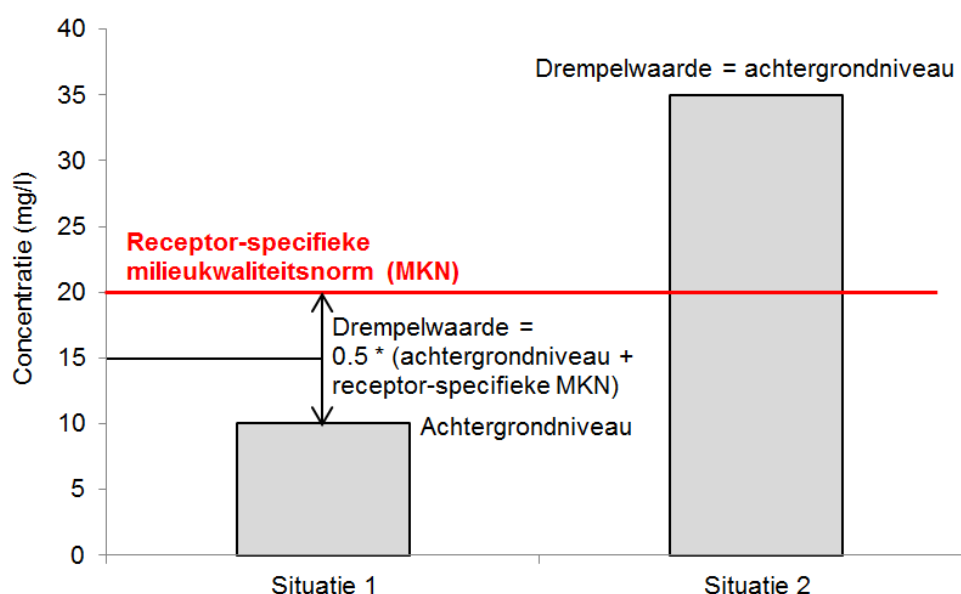
- [15] De wijziging van de bijlage 2.4.1, artikel 2 aangaande achtergrondniveaus⁵ voor grondwater houdt in dat een nieuwe parameter NO₂⁻ met eenheid mg/l wordt ingevoerd. Tezelfdertijd worden de parameters cadmium en kwik geschrapt, omdat ze van nature niet voorkomen in Vlaanderen, en wordt de parameter borium (*B in µg/l*), omdat het van nature wel voorkomt, toegevoegd. Tevens worden de achtergrondniveaus voor verschillen-

⁵ Het achtergrondniveau wordt berekend per parameter als het 90-percentiel op de weerhouden dataset per grondwaterlichaam. De weerhouden dataset bestaat uit de grondwateranalyses voor een specifiek grondwaterlichaam, die wetenschappelijk correct zijn, die enkel uniek aan het specifiek grondwaterlichaam konden gerelateerd worden en die geen meetbare antropogene invloed kenden.

de parameters, per waterlichaam bijgesteld. De parameters worden alfabetisch gerangschikt in de tabel.

Voor sommige parameters in specifieke waterlichamen is een *asterisk* ingevuld⁶. In een eveneens toegevoegde opmerking wordt aangegeven dat dit betekent dat de richtwaarde niet bepaalbaar is omdat het achtergrondniveau onder de rapporteringsgrens ligt. Enkele voorbeelden van parameters, waar de achtergrondniveaus voor verschillende grondwaterlichamen gewijzigd zijn van een getal naar een asterisk, zijn: chroom, koper en lood.

- [16] De wijziging van de bijlage 2.4.1, artikel 3 aangaande drempelwaarden houdt in dat de drempelwaarden voor de geselecteerde parameters⁷ in de verschillende grondwaterlichamen worden herzien. De drempelwaarden worden bepaald in overeenstemming met het Europese BRIDGE-project.



Figuur 1 Schematisch overzicht van de bepaling van de drempelwaarde volgens het BRIDGE-model (VMM, toelichting 25 februari 2016).

⁶ In het Brunlandkrijtstelsel is de berekening voor het grondwater BLKS_0600_GWL_3 niet mogelijk omdat de VMM-meetnetten er maar één filter met kwaliteitsmetingen bevatten. Voor dat waterlichaam zijn geen achtergrondniveaus ingevuld.

⁷ De geselecteerde parameters zijn gebaseerd op de minimumlijst van bijlage II, deel B van RL 2006/118/EG en aangepast aan de specifieke situatie van de grondwaterlichamen in Vlaanderen. De parameters uit de minimumlijst zijn, op drie na, weerhouden. Kwik, trichloorethyleen en tetrachloorethyleen zijn niet weerhouden aangezien er geen aanduiding is dat ze een risico vormen voor het niet behalen van een goede chemische toestand in enig grondwaterlichaam. Vier parameters zijn toegevoegd: fluor (specifiek voor het Sokkelsysteem), kalium (als indicator van verontreiniging), nikkel en zink als verontreinigende stoffen. Er dient opgemerkt te worden dat de selectie van de parameters voor de drempelwaarden – met uitzondering van de parameter nitriet – niet gewijzigd wordt door het voorliggende besluit.

Als:

achtergrondniveau < grondwaterkwaliteitsnorm → drempelwaarde = $\frac{1}{2}$ (norm + achtergrondniveau);

achtergrondniveau > grondwaterkwaliteitsnorm → drempelwaarde = achtergrondniveau.

Indien het achtergrondniveau onder de rapporteringsgrens ligt, wordt de drempelwaarde gelijkgesteld aan de helft van de milieukwaliteitsnorm. Indien ook de helft van de milieukwaliteitsnorm onder de rapporteringsgrens ligt (bv. nitriet) dan is de rapporteringsgrens de drempelwaarde.

Verder wordt een kolom NO_2^- met eenheid *mg/l* ingevoerd.

- [17] **Meer transparantie.** De Raad stelt vast dat tot dusverre het *expert judgement* werd toegepast om in twijfelgevallen de chemische grondwatertoeestand op verantwoorde wijze te beoordelen. Hij vindt het positief dat via de nieuwe methode om de drempelwaarde vast te leggen, meer transparantie en uniformiteit wordt gecreëerd.
- [18] **Evaluatie SGBP II.** Het is wenselijk om bij de tussentijdse evaluatie van de toestand van de waterlichamen de beoordeling uit te voeren aan de hand van de nieuwe methodologie. De Raad adviseert om eventuele verschillen in vergelijking met de methode van het *expert judgement* (toegepast bij twijfelgevallen⁸), te onderzoeken en te publiceren.
- [19] **Inspanningen verder zetten.** Het verzamelen van voldoende data biedt de mogelijkheid tot een verdere verfijning van de achtergrondniveaus. Het ligt voor de hand dat het aantal data in de toekomst verder zal toenemen. De Raad neemt aan dat de inspanning tot verfijning op basis van de aan groeiende beschikbare data ook gebeurt in uitvoering van artikel 2.4.1.1, §5 van VLAREM II (zie [3]). Hij onderschrijft dat die verfijning moet worden verdergezet en dat een evaluatie van de wettelijk vastgelegde achtergrondniveaus en daaraan gekoppelde drempelwaarden een plaats moet krijgen in de cyclus voor de opmaak van de SGBP's.

⁸ Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, 3.2.3.2.2 Toestandsbeoordeling chemische toestand grondwater, p.227/405:

De huidige achtergrondniveaus zijn gebaseerd op relatief korte meetreeksen. Voor sommige stoffen en grondwaterlichamen blijken de eerder bepaalde achtergrondniveaus te laag. Bijgevolg worden effecten van menselijke activiteiten op deze grondwaterlichamen mogelijk overschat. In een aantal gevallen is het zelfs zo, dat vastgestelde overschrijdingen, moeilijk door kunstmatig geïnduceerde processen te verklaren zijn. Voorlopig moet van de wettelijk vastgelegde achtergrondniveaus en drempelwaarden worden vertrokken voor de toestands- en trendbeoordeling. In twijfelgevallen dient expert judgement te worden toegepast om tot een verantwoorde beoordeling te komen.

- [20] **Grensoverschrijdende watervoerende lagen.** De Raad dringt er ook op aan om bij grensoverschrijdende watervoerende lagen de achtergrondniveaus in de waterlichamen aan beide zijde van de lands- of regiogrens zoveel mogelijk te bepalen op basis van gezamenlijke datasets (voor zover de hydrogeologische opbouw overeenstemt) en volgens een zelfde methode. Dit lijkt cruciaal in het licht van de harmonisatie van de normen, toestandsbeoordelingen en doelstellingen welke door de Minaraad reeds gevraagd werd in het advies over de stroomgebiedbeheerplannen⁹.
- [21] De Raad merkt op dat, door de gevolgde aanpak, nog geen invulling wordt gegeven aan de definitie van goede chemische toestand van grondwater zoals gesteld in Bijlage V van de Kaderrichtlijn water¹⁰.

De Raad wijst op het belang en de noodzaak van drempels die relevant zijn voor het bereiken van de gunstige staat van de terrestrische ecosystemen (in de eerste plaats in uitvoering van de NATURA 2000 richtlijnen). De eerste stap daarbij is volgens de Raad om via maatregel 4A_C¹¹ aangaande de SGBP II de nodige datavergaring en onderzoek hiervoor op korte termijn op te starten. Hij vraagt om hiervoor ook maatschappelijk overleg te voorzien dat kan plaatsgrijpen binnen de voorziene overlegstructuren van het IHD-proces.

1.4.3 *Toevoegen criterium goede kwantitatieve grondwatertoestand*

- [22] Via artikel 4 worden in artikel 4 van bijlage 2.4.1. een aantal louter legistisch-technische aanpassingen voorgesteld. Daarnaast wordt voorgesteld om een 8^{ste} criterium toe te voegen om de impact van drukken en acties in grondwaterlichamen op aangrenzende lichamen in rekening te brengen. Daarmee wordt volledige invulling gegeven aan de definitie van een goede kwantitatieve toestand zoals opgenomen in bijlage V, 2.1.2. van de Richtlijn 2000/60/EG (zie bijlage 1).

⁹ Minaraad, SERV en SALV, Gezamenlijk advies van december 2014 over de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021, Minaraad, 18 december 2014, 2014|41.

¹⁰ Onder 2.3.2 Definitie van de goede chemische toestand van grondwater wordt gesteld: *“De chemische samenstelling van het grondwaterlichaam is zodanig dat de concentraties van verontreinigende stoffen: niet zodanig zijn dat de ingevolge artikel 4 voor bijbehorende oppervlaktewateren aangegeven milieudoelstellingen niet worden bereikt, een significante vermindering van de ecologische of chemische kwaliteit van die waterlichamen optreedt of significante schade wordt toegebracht aan terrestrische ecosystemen die rechtstreeks afhankelijk zijn van het grondwaterlichaam.”*

¹¹ Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Maatregelenprogramma, CIW, Maatregel 4A_C: *“Studies en onderzoekopdrachten rond beschermde gebieden (m.i.v. de aangeduide GWA-TE's) ter ondersteuning van het grondwaterspecifiek beheer en beleid in deze gebieden”*

- [23] **Voorgestelde wijziging feitelijk relevant.** Volgens informatie van VMM¹² zijn er in het stroomgebied van de Schelde drie gespannen grondwaterlichamen die een negatieve impact veroorzaken op aangrenzende grondwaterlichamen. Het betreft het grondwaterlichaam BLKS_0600_GWL_2, gelegen in het Brulandkrijtsysteem, dat een negatieve invloed heeft op het lichaam CVS_0600_GWL_2 (waardoor in dit lichaam verziltingsproblemen ontstaan), gelegen in het Centraal Vlaams Systeem^{13,14}. In het Sokkelsysteem heeft het grondwaterlichaam SS_100_GWL_1 een negatieve invloed op het aangrenzende grondwaterlichaam SS_1000_GWL_2, en analoog heeft het lichaam SS_1300_GWL_3 een negatieve invloed op het omliggende lichaam SS_1300_GWL_4¹⁵.
- [24] **Correcte aanpak.** De Minaraad stelt vast dat het principe van deze wijziging reeds werd doorgevoerd n.a.v. de opmaak van de stroomgebiedbeheerplannen. De Raad heeft daarover geen opmerking gemaakt in zijn advies en bevestigt zijn instemming met het principe en met de motivatie van de doorgevoerde wijziging. In die omstandigheden stemt hij ook in met de gevolgde procedure
- [25] **Grensoverschrijdend aspect.** De beoordeling van de kwantitatieve toestand is zoals vermeld vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water (zie bijlage 1) en omgezet in VLAREM II via een toetsing aan momenteel zeven en in de toekomst acht criteria. De Raad verneemt dat deze criteria echter de eigen Vlaamse interpretatie weergeven. De Raad pleit voor afstemming van deze criteria met de beoordelingsmethodes die in de andere Europese lidstaten, en in het bijzonder bij de partners van de Schelde- en Maascommissie, toegepast worden. Zeker wanneer de schadelijke activiteit en de effecten daarvan niet alleen in aangrenzende waterlichamen, maar tevens bij aangrenzende partners zouden plaatsgrijpen.

¹² Verlé W., VMM, Nota: Toevoeging 8ste criterium aan de criteria ter beoordeling van de kwantitatieve toestand van het grondwater, 26 februari 2016

¹³ CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Grondwatersysteemspecifiek deel van het Brulandkrijtsysteem, 6.3.2.2, o.a. p.62/122.

¹⁴ De betreffende winningen situeren zich in het Scheldebekken, rond de grens van de provincies Antwerpen en Vlaams Brabant richting Limburg.

¹⁵ CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Grondwatersysteemspecifiek deel van het Sokkelsysteem, 3.3.2.2, o.a. p.50/90.

Lijst van afbeeldingen

Figuur 1: Schematisch overzicht van de bepaling van de drempelwaarde volgens het BRIDGE-model

Referentielijst

CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021

CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Grondwater-systeemspecifiek deel van het Brulandkrijtsysteem

CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Grondwater-systeemspecifiek deel van het Sokkelsysteem

CIW, Stroomgebiedbeheerplan voor de Schelde 2016-2021, Maatregelenprogramma

Europese Commissie, Richtlijn 2014/80/EU van de Commissie van 20 juni 2014 tot wijziging van bijlage II bij Richtlijn 2006/118/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van het grondwater tegen verontreiniging en achteruitgang van de toestand, Publicatieblad van de Europese Unie, L 182, p.52-55

Minaraad, SERV en SALV, Gezamenlijk advies van december 2014 over de stroomgebiedbeheerplannen 2016-2021, Minaraad, 18 december 2014, 2014|41

Verlé W., VMM, Nota: Toevoeging 8ste criterium aan de criteria ter beoordeling van de kwantitatieve toestand van het grondwater, 26 februari 2016

Bijlagen

Bijlage 1

2.1. Kwantitatieve toestand van grondwater

2.1.2. Definitie van kwantitatieve toestand

| Element | Goede toestand |
|-----------------|--|
| Grondwaterstand | <p>De grondwaterstand in het grondwaterlichaam is van dien aard dat de gemiddelde jaarlijkse onttrekking op lange termijn de beschikbare grondwatervoorraad niet overschrijdt.</p> <p>Dienovereenkomstig ondergaat de grondwaterstand geen zodanige antropogene veranderingen dat:</p> <ul style="list-style-type: none">- de milieudoelstellingen volgens artikel 4 voor bijbehorende oppervlaktewateren niet worden bereikt,- de toestand van die wateren significant achteruitgaat,- significante schade wordt toegebracht aan de terrestrische ecosystemen die rechtstreeks van het grondwaterlichaam afhankelijk zijn, <p>en er kunnen zich tijdelijk, of in een ruimtelijk beperkt gebied voortdurend, veranderingen voordoen in de stroomrichting ten gevolge van veranderingen in de grondwaterstand, maar zulke omkeringen veroorzaken geen intrusies van zout water of stoffen van andere aard en wijzen niet op een aanhoudende, duidelijk te constateren antropogene tendens in de stroomrichting die vermoedelijk tot zulke intrusies zal leiden.</p> |